

Federale Overheidsdienst
Sociale Zekerheid

Activiteitenverslag
**VAN DE HOGE RAAD
VOOR VRIJWILLIGERS**
2019

Voorwoord

Beste lezer,

Voor U ligt het activiteitenverslag 2019 van de Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV).

Dit jaar was een boeiende periode met de start op 1 februari van een nieuw mandaat van de Raad voor vier jaar (2019-2023). Nieuwe gezichten deden hun intrede met een veelzijdige deskundigheid en ervaring uit een divers vrijwilligersveld. Met spijt in het hart namen we afscheid van heel wat leden die zich jarenlang hebben ingezet voor de vrijwilligers en hun organisaties.

2019 was ook een belangrijk jaar op wetgevend vlak. In de eerste plaats werd het koninklijk besluit van 20 december 2018 (tot verhoging van het jaarlijks kostenplafond, zoals bepaald in artikel 10, eerste lid van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers, voor bepaalde categorieën van vrijwilligers) van kracht. Voor bepaalde functies uit de sportsector, de nacht/dag oppas en het niet-dringend liggende ziekenvervoer mogen de organisaties een hoger jaarplafond als kostenvergoeding voorzien.

Op 11 april 2019 verscheen in het Belgisch Staatsblad de wet van 1 maart 2019 (tot wijziging van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers en van andere wettelijke bepalingen inzake vrijwilligerswerk). Deze langverwachte tekst bevatte de grootste wijzigingen aan de vrijwilligerswet sinds haar ontstaan in 2005. Zij is onder meer het resultaat van de aanbevelingen van de Raad naar aanleiding van het 10-jarig van de vrijwilligerswet in 2016. De aanpassingen hebben betrekking op de bestuurs-vrijwilligers, de informatieplicht, de kostenvergoedingen voor verplaatsingen, de verruimde limiet van 2000 km voor regelmatig personenvervoer, de occasionele geschenken, de niet-vatbaarheid van overdracht en beslag en de wettelijke verankering van de HRV.

Naar aanleiding van de federale, regionale en Europese verkiezingen werd in naam van de HRV een memorandum opgesteld die de verwachtingen en verzuchtingen van het vrijwilligersveld op krachtige wijze naar voren brengt. Daarbij staan de roep om een versterkte Raad en een antwoord op een aantal prangende vragen rond het vrijwilligersstatuut en de omgeving waarin zij actief zijn centraal.

Op vraag van Minister van Sociale Zaken Maggie De Block, bevoegd voor de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers, heeft de HRV zich uitgesproken over de impact van de wet van 18 juli 2018 (betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie, de zogenaamde "Relancewet") op het vrijwilligerswerk. In een genuanceerd maar duidelijk advies blijft de Raad kritisch over de regeling van het verenigingswerk en willen de leden verder betrokken worden bij de aanpassingen aan deze wet.

We wensen U alvast veel leesplezier en hopen dat dit verslag een inspiratiebron vormt om zich met ons verder in te zetten voor de rechten van de vrijwilliger.

Het Secretariaat

Inhoudstafel

Voorwoord

1. De Hoge Raad voor Vrijwilligers

A. De werking

B. De algemene vergaderingen

C. Het Bureau

2. Het koninklijk besluit van 20 december 2018 tot verhoging van het jaarlijks kostenplafond, zoals bepaald in artikel 10, eerste lid van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers, voor bepaalde categorieën van vrijwilligers

3. De wet van 1 maart 2019 tot wijziging van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers en van andere wettelijke bepalingen inzake vrijwilligerswerk

4. Memorandum 2019

5. Evaluatie van de Herstelwet – Vragen aan de HRV – Advies over de impact van het verenigingswerk op het vrijwilligerswerk

Bijlage 1: De wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers

Bijlage 2: Samenstelling van de Hoge Raad voor Vrijwilligers in 2019

1. De Hoge Raad voor Vrijwilligers

A. Werking

Adviesraad, opgericht bij koninklijk besluit van 2 oktober 2002 bij het Ministerie van Sociale Zaken – het huidige FOD Sociale Zekerheid. De HRV heeft als permanente doelstelling een organisatie van raadpleging en overleg te zijn waarbij vrijwilligers en overheid met elkaar in contact komen. Dit garandeert een permanente aandacht voor de specifieke problemen van de vrijwilligers en dit op talrijke gebieden: aansprakelijkheidsrecht, de sociale zekerheid, de fiscaliteit, het arbeidsrecht.

De Raad heeft de volgende taken:

- 1° het verzamelen, systematiseren en analyseren van informatie met betrekking tot vrijwilligers en vrijwilligerswerk;
- 2° het onderzoeken van de specifieke problemen waarmee vrijwilligers en het vrijwilligerswerk kunnen geconfronteerd worden;
- 3° op eigen initiatief of op verzoek van de bevoegde Ministers adviezen geven of voorstellen doen met betrekking tot vrijwilligers en vrijwilligerswerk.

De Hoge Raad is samengesteld uit 21 effectieve leden – 10 Franstaligen, 10 Nederlandstaligen en 1 Duitstalige – en 21 vervangende leden, benoemd door de Koning voor vier jaar. Daarnaast zijn 4 deskundigen benoemd wegens hun wetenschappelijke expertise inzake vrijwilligerswerk.

Afgezien van de 4 deskundigen zijn de leden overkoepelende organisaties die de sector van het vrijwilligerswerk vertegenwoordigen.

1. Vorming en onderwijs
2. Jeugd en ouderen
3. Gezondheidszorg
4. Maatschappelijk en justitieel welzijnswerk
5. Sport
6. Cultuur (kunsten, kunstpatrimonium, wetenschappen) en vrije tijd
7. Humanitaire actie en internationale solidariteit
8. Religie, levensbeschouwelijke strekkingen, politiek
9. Leefmilieu, natuur, dierenwelzijn, ecologie,...
10. Familie en andere

Alle informatie over de Raad, zijn vroegere adviezen en de wetgeving met betrekking tot het vrijwilligerswerk zijn beschikbaar op de site van de HRV (www.hogeraadvrijwilligers.belgium.be/nl).

B. De algemene vergaderingen

De algemene vergaderingen vonden plaats op 30 januari, 28 maart, 20 juni en 23 oktober.

C. Bureau

Het Bureau vergaderde op 10 april en 19 september. Het bestaat uit de volgende leden:

- Lies PELSMAKERS
- Hannes RENGLÉ
- Lien BERTON
- Joris FAKROUNE
- Bernard HUBIEN
- Emmeline ORBAN
- Jacky CLOTH

2. Het koninklijk besluit van 20 december 2018 tot verhoging van het jaarlijks kostenplafond, zoals bepaald in artikel 10, eerste lid van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers, voor bepaalde categorieën van vrijwilligers

Het koninklijk besluit van 20 december 2018 (tot verhoging van het jaarlijks kostenplafond, zoals bepaald in artikel 10, eerste lid van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers, voor bepaalde categorieën vrijwilligers) omschrijft een aantal functies die hiervoor in aanmerking komen:

- sporttrainer, sportlesgever, sportcoach, jeugdsportcoördinator, sportscheidsrechter, jurylid, steward, terreinverzorger-materiaalmeester, seingever bij sportwedstrijden;
- de nachtoppas, te weten het inslapen, evenals de dag-oppas bij hulpbehoevende personen volgens de voorwaarden en kwaliteitscriteria die iedere gemeenschap bepaalt;
- het niet-dringend liggend ziekenvervoer: het liggend ziekenvervoer naar, vanuit en tussen ziekenhuizen of vestigingsplaatsen van ziekenhuizen, dat niet onder het toepassingsgebied van de Wet van 8 juli 1964 betreffende de dringende geneeskundige hulpverlening valt en volgens de voorwaarden en kwaliteitscriteria die iedere gemeenschap bepaalt.

Zo strekken de activiteiten in de sportclubs of bepaalde verenigingen zich noodzakelijk uit over het ganse seizoen. De oppas van zieke personen en het niet dringend vervoer van patiënten veronderstelt de opbouw van een vertrouwensrelatie tussen de vrijwilliger en de begunstigde, alsook een zekere continuïteit in de opvolging. Deze verhoging van het jaarbedrag geldt niet als de vrijwilliger die de sportfuncties uitoefent ook nog een sociale zekerheids- of sociale bijstandsuitkering ontvangt.

De tekst van dit koninklijk besluit vindt U op de volgende link:

<http://www.ejustice.just.fgov.be/eli/bsluit/2018/12/20/2018040765/justel>

3. De wet van 1 maart 2019 tot wijziging van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers en van andere wettelijke bepalingen inzake vrijwilligerswerk

1. Inleiding

De wet van 1 maart 2019 tot wijziging van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers en van andere wettelijke bepalingen inzake vrijwilligerswerk is gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 11 april 2019 en is tien dagen nadien in werking getreden. Het gaat om de volgende wijzigingen:

- a) de bevestiging dat de vrijwilligerswet van toepassing is op de bestuurs-vrijwilligers;
- b) een verruimde informatieplicht (geheimhoudingsplicht + discretieplicht);
- c) de term “onkostenvergoedingen” wordt “kostenvergoedingen:” dit beklemtoont het belangeloze aspect van het vrijwilligerswerk;
- d) de kostenvergoedingen voor verplaatsingen (fiets, auto,...) worden gelijk gesteld met deze van de ambtenaren;
- e) de afschaffing van de opgelegde limiet van 2.000 km voor het regelmatig vervoer van personen in geval van cumulatie van de forfaitaire kostenvergoeding met de kostenvergoeding van de reële vervoerskosten;
- f) de occasionele geschenken komen niet meer in aanmerking voor het bepalen van de kostenvergoedingen;
- g) de kostenvergoedingen zijn niet meer vatbaar voor overdracht en voor beslag;
- h) het verankeren van de wettelijke grondslag van de HRV in de wet zelf en de verplichting om advies te vragen aan de Raad.

2. Een bespreking van deze aanpassingen

a) Bestuurs-vrijwilligers

Vanaf de invoering van de vrijwilligerswet in 2005 is zij altijd van toepassing geweest op bestuurders en mandatarissen van instellingen zonder winstoogmerk die hun mandaat kosteloos uitoefenen.

In de praktijk ondervonden sommige bestuurs-vrijwilligers echter problemen met de fiscale administratie of de RVA die het vrijwillig karakter van hun activiteiten soms aanvechten omdat de organisatie te groot zou zijn, omwille van de uitgeoefende functie of omdat er verwarring bestond tussen de kostenvergoedingen als vrijwilliger en de presentiegelden. Door de expliciete vermelding van deze categorie vrijwilligers heeft de wetgever hierover duidelijkheid gegeven en wil zij het bestuurs-vrijwilligerswerk aanmoedigen.

Om als vrijwilliger te worden beschouwd, moet de mandataris alle bepalingen uit de vrijwilligerswet naleven, zoals geen enkele vergoeding ontvangen (behalve de kostenvergoedingen voor vrijwilligers) en geen presentiegeld dat een bezoldiging is voor de deelname aan vergaderingen. Zij zijn ook onderworpen aan de regels in verband met de aansprakelijkheid van de bestuurders.

b) Een verruimde informatieplicht (geheimhoudingsplicht + discretieplicht)

De organisaties moeten, voordat zij starten, hun vrijwilligers onder andere inlichten over de mogelijkheid dat de vrijwilliger kennis zou kunnen hebben van informatie die onder het “beroepsgeheim” valt. De gewijzigde tekst stelt dat niet de vrijwilliger maar dat de organisatie concreet bepaalt welk soort informatie onder het geheim valt.

De organisaties zullen de vrijwilligers ook laten weten dat ze mogen afwijken van de geheimhoudingsplicht (en die informatie mogen meedelen aan de procureur des Konings) in geval van ernstig en dreigend gevaar voor de fysieke en mentale integriteit van een minderjarige of van een kwetsbare persoon.

In de aangepaste wet zal de organisatie ook melding kunnen maken van de discretieplicht: dit is weliswaar een deontologische verplichting, maar is niet zo absoluut als het beroepsgeheim.

c) De vervanging van de term “onkostenvergoedingen” door “kostenvergoedingen”

De term “kostenvergoedingen” benadrukt het kosteloze engagement van de vrijwilligers. De vergoeding is een terugbetaling van kosten en in geen geval een bezoldiging voor de activiteit of een compensatie. De nieuwe wet wijzigt ook in die zin andere wetgevingen waarin de term “vergoedingen” voor vrijwilligers wordt gebruikt.

d) De kostenvergoedingen voor verplaatsingen (fiets, auto,...) worden gelijk gesteld met de kostenvergoedingen van de ambtenaren

De verwijzingen naar twee koninklijke besluiten in de vrijwilligerswet over het gebruik van de fiets en het eigen voertuig worden vervangen door een verwijzing naar het koninklijk besluit van 13 juli 2017 voor de personeelsleden van het federaal openbaar ambt. Organisaties die de bedragen respecteren, moeten het bedrag van de kilometervergoeding niet meer bewijzen.

De organisaties moeten wel in staat zijn om te bewijzen dat de vergoedingen overeenkomen met de reële kosten (de vergoede kilometers, die daadwerkelijk door de vrijwilliger zijn afgelegd).

e) De afschaffing van de opgelegde limiet van 2.000 km voor het regelmatig vervoer van personen in geval van cumulatie van de forfaitaire kostenvergoeding met de kostenvergoeding van de reële vervoerskosten

Vrijwilligers die in hun organisatie als voornaamste taak het vervoeren van kwetsbare personen of gerechtigden van hun organisatie hebben, kunnen naast de terugbetaling van hun reële vervoerskosten voor een onbeperkt aantal kilometers, ook gebruik maken van het forfaitaire kostensysteem. Het gaat bijvoorbeeld om het regelmatig vervoer van zieken of ouderen of het regelmatig vervoer van personen in het kader van het vrijwilligerswerk (bijvoorbeeld: jeugdbeweging, sportclub,.....). De activiteit voor het vervoer van personen moet het sociaal doel van het organisatie zijn of het vervoer moet de hoofdtaak van de vrijwilliger zijn.

Dit is dus een uitzondering op de limiet van 2000 km voor de activiteiten voor het regelmatig vervoer van personen.

f) De occasionele geschenken komen niet meer in aanmerking voor het bepalen kostenvergoedingen

Occasionele geschenken die de vrijwilligers ontvangen (zoals voor een Sinterklaasfeest,) komen niet meer in aanmerking voor de berekening van de maximale forfaitaire kostenvergoedingen of voor de terugbetaling van de reële kosten in het kader van het vrijwilligerswerk. Hiervoor is verwezen naar de regelgeving voor de werknemers, met onder andere geschenken van 40 EUR per werknemer.

g) De kostenvergoedingen zijn niet meer vatbaar voor overdracht en voor beslag

De kostenvergoedingen zijn niet meer vatbaar voor overdracht en beslag (bijvoorbeeld in het kader van een collectieve schuldenbemiddeling). Deze vergoedingen zijn immers geen inkomen maar een terugbetaling van kosten. Dit moet er voor zorgen dat personen met schulden niet worden ontmoedigd om vrijwilligerswerk te doen. Vrijwilligers mogen echter nog steeds afstand doen van de onvatbaarheid van beslag van hun kostenvergoedingen.

h) Het verankeren van de wettelijke grondslag van de Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV) in de wet zelf en de verplichting om advies te vragen aan de Raad

De wettelijke grondslag van de Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV) wordt nu verankerd in de vrijwilligerswet. Bovendien zullen Ministers, behalve in dringende gevallen, elk voorontwerp van wet of ontwerp van koninklijk besluit dat een invloed heeft op het vrijwilligerswerk in België, systematisch aan de Raad moeten voorleggen. De Raad zal een advies blijven verstrekken over de wetsvoorstellen die hem worden voorgelegd of op eigen initiatief.

De tekst van deze wet vindt U op de volgende link:

<http://www.ejustice.just.fgov.be/eli/wet/2019/03/01/2019201795/staatsblad>

4. Memorandum 2019

Bijna 1,2 miljoen Belgen zijn actief als vrijwilliger. Zij geven belangeloos hun tijd, kennis en energie. Maar vrijwilligerswerk is niet zonder kosten: vrijwilligers verdienen onze steun en bescherming.

Naar aanleiding van de federale verkiezingen, heeft de HRV een omstandig memorandum opgesteld met een aantal eisen en aandachtspunten voor de volgende regering. Dit document werd bezorgd aan de informateurs, de partijvoorzitters en de leden van de Commissie Sociale Zaken van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Hieronder vindt U een kort overzicht van de belangrijkste verzuchtingen en wensen van de Raad:

- minder, heldere en soepele regelgeving om de eigenheid van het vrijwilligerswerk te bewaren, alsook de nodige financiële ondersteuning om een kwaliteitsvol vrijwilligerswerk te verdedigen en te promoten;
- het consequent en tijdig vragen van advies aan de HRV over wetgeving en reglementering betreffende het vrijwilligerswerk en de rechten van vrijwilligers. Onze adviezen moeten ernstig worden onderzocht door de bevoegde overheid die hierop ook inhoudelijk moet reageren;
- duidelijke en eenvoudige regels over de toepassing van de wetgeving over de kostenvergoedingen voor vrijwilligers, onder andere in verband met de toepassing van het koninklijk besluit over de verhoogde kostenvergoeding op jaarbasis voor bepaalde categorieën vrijwilligers;
- de afschaffing van de meldingsplicht voor werkzoekenden aan de RVA, zodat de toegankelijkheid van het vrijwilligerswerk wordt vergroot;
- Vrijwilligersorganisaties die onderworpen zijn aan vennootschapsbelasting, mogen hun vrijwilligers geen kostenvergoeding geven, volgens een fiscale omzendbrief, die dateert van vóór de vrijwilligerswet. In het kader van de wetswijziging van het vennootschapsrecht, dreigen heel wat verenigingen onder die vennootschapsbelasting te vallen. De HRV vraagt om een vrijwilligersvriendelijke interpretatie en het schrappen van de omzendbrief;
- een onderzoek naar het al dan niet toepasbaar zijn van het arbeidsrecht op het vrijwilligerswerk, waarbij wordt onderzocht of bepaalde wetgeving (zoals op het vlak van welzijn op het werk) wel van toepassing kan zijn;
- een grondige evaluatie en impactstudie van de impact van het verenigingswerk;
- in het kader van een goed bestuur, moet er geregeld overleg komen tussen de verschillende beleidsniveaus, vraagt de Raad aandacht voor de gevolgen van de toenemende en complexer wordende regelgeving, verwacht de HRV heldere regelgevende teksten en wijst hij op de noodzaak van een federale voogdijminister voor vrijwilligerswerk;

- erover waken dat de term “vrijwilligerswerk” niet te pas en te onpas wordt gebruikt en alleen voor de belangloze inzet conform de vrijwilligerswet van 3 juli 2005;
- een driejaarlijkse gecontinueerde herhaling van de meting van het vrijwilligerswerk, zoals dit een eerste maal is gebeurd door de Koning Boudewijnstichting in 2015. Dit onderzoek zou het best worden uitgebreid met vragen rond bijvoorbeeld de drempels in het vrijwilligerswerk en de toegankelijkheid, zodat deze meting een heus beleidsinstrument wordt;
- de nodige financiële en logistieke middelen voor zijn werking, zodat de Raad al zijn opdrachten zoals permante studies over vrijwilligerswerk, capacity building, de facilitatie van de vergaderingen,.... op een degelijke manier kan vervullen.

Het memorandum kunt U vinden op de volgende link:

<https://hogeraadvrijwilligers.belgium.be/docs/advies-2019-memorandum.pdf>

5. Advies over de impact van het verenigingswerk op het vrijwilligerswerk

De Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid heeft in een brief van 6 september 2019 en op vraag van de Beleidscel van Minister van Sociale Zaken, Maggie De Block aan de HRV gevraagd om de impact van de wet van 18 juli 2018 (betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie, de zogenaamde “Relancewet”) te evalueren.

De HRV heeft in het kader van de voorbereiding van deze wet reeds in 2017 een advies uitgebracht en zijn bijdrage is dan ook van groot belang om de impact van de Relancewet op het vrijwilligerswerk in te schatten en voorstellen te doen voor een betere werking van deze wet.

Het was niet mogelijk om tot een unaniem door de leden gedragen advies te komen. Er zijn namelijk twee strekkingen aan het licht gekomen: enerzijds een meerderheidsadvies uitgedrukt door de leden van de HRV die de sectoren vorming en onderwijs, jongeren en ouderen, gezondheidszorg, sociale en juridische bijstand, cultuur – kunst, artistiek erfgoed, wetenschap – en vrijetijdsbesteding, humanitaire acties en internationale solidariteit, religie, filosofische stromingen, politiek, milieu, natuur, dierenwelzijn, milieu, gezin en andere vertegenwoordigen, en anderzijds een minderheidsadvies geuit door de leden die de sportsector en de dag- en nachtoppas-sector vertegenwoordigen.

De tekst van dit advies vindt U op de volgende link:

<https://hogeraadvrijwilligers.belgium.be/docs/advies-2020-verenigingswerk.pdf>

Bijlage 1: De actuele tekst van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2005070359&table_name=wet

Bijlage 2: De Samenstelling van de Hoge Raad voor Vrijwilligers

Effectieve franstalige leden

Inter-Environnement Bruxelles (Marie-Anne SWARTENBROEKX)
L'Union Francophone des Associations de Parents de l'Enseignement Catholique (Bernard HUBIEN)
La Ligue des familles (François CANNOOT)
L'Alliance Nationale des Mutualités Chrétiennes (Géraldine MAQUET)
L'Association des Centres culturels de la Communauté française de Belgique (Tatiana HAERLINGEN)
La Croix-Rouge de Belgique Com Francophone (Isabelle BROUWERS)
L'Association Interfédérale du Sport Francophone (Sylvie RONSSE)
Le Conseil de la Jeunesse Catholique (Joris FAKROUNE)
La Fédération Multisports Adaptés (Géraldine BAUDUIN)
Caritas (Emmeline ORBAN)

Plaatsvervangende franstalige leden

Relie-F (Marc FANUEL)
Les Scouts (Carole MASSONNET)
L' Association interrégionale de Guidance et de la Santé (Eric LIAGRE)
Unessa (Benoît HALLET)

Effectieve nederlandstalige leden

Katholiek Onderwijs Vlaanderen (Els GOEMINNE)
De Ambrassade (Jan RAYMAEKERS)
Natuurpunt (Pieter BECUWE)
Vlaamse Ouderenraad (Myriam VAN DEN ABBEELE)
11.11.11 (Kristien VAN MECHELEN)
Vlaams Welzijnsverbond (Ilse LUYTEN)

Rode Kruis Vlaanderen (Carmen MATHIJSEN)
Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk (Lies PELSMAKERS)
Federatie sociaal-cultureel werk (Hannes RENGLÉ)
Vlaamse Sportfederatie (Lien BERTON)

Plaatsvervangend nederlandstalig lid

Gezinsbond (Gert VANDERHEYDEN)
Beweging.net (Jeroen LÉAERTS)
Nationaal Verbond Socialistische Mutualiteiten (Naomi DE BRUYNE)
Federatie van Sociale Ondernemingen (Steven VAN WICHELEN)

Effectief duitstalig lid

Netwerk Ehrenamt (Jacques CLOTH)

Plaatsvervangend duitstalig lid

Kreativa Amel (Susanne VERPLANCKEN)

Deskundigen

Philippe ANDRIANNE
Michel DAVAGLE
Lesley HUSTINX
Dominique VERTÉ

Verantwoordelijke Uitgever
Christian Dekeyser

Online: D/2020/10.770/20

© 2020 HOGE RAAD VOOR VRIJWILLIGERS

Administratief Centrum Kruiduin
Finance Tower
Kruiduinlaan 50, bus 125
1000 Brussel

Tel.: 02 528 64 68
Fax.: 02 528 69 77

E-mail: christian.dekeyser@minsoc.fed.be
Website: www.hogeraadvrijwilligers.belgium.be